

Skreczko, Adam

"W poszukiwaniu katechezy rodziców. Studium teoretyczno-empiryczne. Problemy i wyzwania", pod red. Józefa Stali, Elżbiety Osewskiej, Tarnów 2007 : [recenzja]

Rocznik Teologii Katolickiej 10, 263-265

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Józef Stala, Elżbieta Osewska (red.), *W poszukiwaniu katechezy rodziców. Studium teoretyczno-empiryczne.*

Problemy i wyzwania

Wydawnictwo Biblos, Tarnów 2007, ss. 382

Wychowanie w rodzinie ma charakter stały i sprzyja to utrwaleniu się wpływów wychowawczych, a tym samym może ułatwić oddziaływanie wychowawcze. Odznacza się ono kompleksowością i wielostronnością wpływów, niespotykaną w takim stopniu w innych środowiskach. Należy podkreślić, że wszystko co dokonuje się i gromadzi w rodzinie posiada wartość wychowawczą, i to zarówno oddziaływania zamierzone, realizowane na skutek wyraźnej interwencji osób starszych, odnoszące się do młodszych w celu przyjęcia przez nich określonych postaw, jak i oddziaływania nieplanowane, nieświadome, nieprzewidziane przez rodziców. Całe bowiem środowisko domowe – przedmioty, osoby, ich wzajemne odniesienia, kultura życia, mają intensywny wpływ na wszystkich członków rodziny. Aby jednak wychowanie w rodzinie mogło być właściwie realizowane, to pierwsi wychowawcy – rodzice, winni być należycie przygotowani i uformowani.

Stąd wydaje się słusznym zauważenie pracy zbiorowej *W poszukiwaniu katechezy rodziców. Studium teoretyczno-empiryczne. Problemy i wyzwania*, powstałej pod redakcją ks. Józefa Stali i p. Elżbiety Osewskiej oraz wydanej w wydawnictwie diecezji tarnowskiej Biblos. Omawiana książka to już kolejny, dziesiąty tom, który ukazał się w serii „Dzisiaj...”. Na stronie redakcyjnej została zamieszczona informacja, iż recenzje wydawnicze, których fragmenty zostały zamieszczone na okładce książki, przygotowali: ks. prof. dr hab. Janusz Królikowski z Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie (obecnie UPJPII) oraz ks. prof. dr hab. Radosław Chałupniak z Uniwersytetu Opolskiego. Właśnie obydwaj autorzy recenzji niejako uwypuklili cel powstania niniejszej książki. „Redaktorom udało się zaprosić do współpracy czołowych polskich teologów, katechetów i psychologów religii. Z całości dzieła wyłania się obraz współczesnej katechezy skierowanej do rodziców; katechezy, która ma swoje podstawy biblijne, swój określony współcześnie kontekst społeczno-religijny czy uwarunkowania psychologiczno-rozwojowe... Należy podkreślić aktualność i potrzebę rozważanych problemów, rzetelność w ich prezentacji i rozwiązywaniu, a nade wszystko kompetencje autorów poszczególnych tekstów. Książka może być dobrze wykorzystana zarówno przez duszpasterzy, jak również przez nauczycieli i katechetów, których oddziaływanie tak często uwarunkowane jest współpracą z rodzicami” (ks. R. Chałupniak). Natomiast we fragmencie drugiej recenzji czytamy: „Prawda wyzwala, mówi nam Chrystus, dlatego pokładamy w niej naszą nadzieję i z tej nadziei rodzą

się także nasze refleksje i nasze działania. Z tej nadziei rodzi się także refleksja nad współpracą z rodzicami w dziedzinie wychowania, nauczania, formowania osobowego i religijnego, by wspólnotowo odkrywać prawdę i pracować nad jej wprowadzaniem w życie” (ks. J. Królikowski).

Omawiana książka, oprócz *Słowa wstępnego* biskupa tarnowskiego, bpa Wiktora Skworca, zawiera jeszcze dwadzieścia osiem naukowych artykułów podzielonych na sześć części, a w zakończeniu książki zamieszczono streszczenie w czterech językach: angielskim, niemieckim, włoskim i hiszpańskim, co jest ułatwieniem dla obcojęzycznych poszukiwaczy zainteresowanych poruszonym tematem. Nadto przygotowanie publikacji zostało dofinansowane ze środków Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

W części pierwszej *Kontekst religijno-kulturowy* zostały opublikowane cztery artykuły prezentujące socjologiczne ujęcie człowieka w kontekście kondycji rodzin diecezji tarnowskiej, refleksja nad biblijnym obrazem rodziny, a także obraz rodziny indiańskiej jak również opis kryzysu religijności młodzieży współczesnej. Natomiast w części drugiej *Rodzina od wewnątrz* zamieszczono cztery teksty. Zostały poruszone zagadnienia komunikacji między rodzicami a dziećmi, współpracy szkoły z rodzicami w rozwiązywaniu problemów, rozwoju psychoseksualnego dziecka, a także rola trzech podstawowych środowisk (rodziny, szkoły, Kościoła) w wychowaniu do ludzkiej płciowości. Z kolei w części trzeciej *Życie religijne w rodzinie* zostały zamieszczone trzy opracowania. Wskazano w nich na przykład św. Moniki – kobiety i matki, współpracę z rodzicami w kształtowaniu biblijnego obrazu Boga, a także udział rodziców w przygotowaniu do sakramentów inicjacji chrześcijańskiej. Następnie w części czwartej *Kościół i katecheza* zostało zamieszczonych osiem artykułów. W nich zostały omówione zagadnienia dotyczące korelacji szkolnego nauczania religii i parafialną katechezą rodziców, tzw. „katecheza doskonaląca” dla rodziców, uwarunkowania i wręcz konieczność katechezy przedmałżeńskiej, katechezy rodzinnej, próby rozwiązania problemu współwychowania młodego pokolenia przez rodzinę i szkołę, współpracę katechetów z rodzicami – także w opinii studentów teologii. W kolejnej części piątej *Szkoła i wychowanie* opublikowano cztery teksty. Omówiono w tej części współpracę nauczyciela z rodzicami, propozycje działań profilaktycznych rodziny i szkoły, pedagogizację rodziców oraz kształtowanie kultury pedagogicznej. Natomiast w ostatniej części szóstej *Sytuacje szczególnej troski* zamieszczono cztery teksty. Zaprezentowano w nich zagadnienia współpracy wychowawcy z rodzicami dziecka, które ma trudności w uczeniu się, dziecka z uszkodzonym wzrokiem, dziecka z różnymi niepełnosprawnościami.

Książka jest adresowana do wszystkich wychowawców, a zatem do rodziców, pedagogów, psychologów, kapłanów, duszpasterzy, katechetów, moderatorów grup, do dorosłych, którzy pomagają dzieciom i młodzieży w osiągnięciu dojrzałości. W publikacji zaprezentowano misję Kościoła w świecie dorosłych,

szczególnie rodziców. Formacja dorosłych ma bowiem wiele do zrobienia i to w wymiarze indywidualnym jak i wspólnotowym. Zaznaczył to również bp W. Skworec w *Słowie wstępnym*: „Przygotowana pod redakcją ks. dra hab. Józefa Stali i p. dr Elżbiety Osewskiej publikacja *Współpraca z rodzicami dzisiaj* wychodzi naprzeciw przedstawionym wyżej zagadnieniom, trafnie odczytując misję Kościoła i starając się dokonać jej aktualizacji w odniesieniu do nowych pytań, jakie stawia zmieniająca się sytuacja życia małżeństwa i rodziny. Prawda o rodzinie wymaga takiego właśnie wieloaspektowego potraktowania sytuacji, w której ona żyje i w której zмага się z różnymi wyzwaniami. Każda refleksja, która stara się bronić, przybliżyć i rozwijać tę prawdę zasługuje na uznanie i przyjęcie jako właściwy element misji zbawczej spełnianej przez Kościół oraz jej nieodzowny warunek. Pragnę podziękować wszystkim Autorom, którzy podzielili się swoimi refleksjami i doświadczeniami, związanymi z prawdą o rodzinie oraz z potrzebą współpracy pomiędzy Kościołem i rodziną. Czytelników zachęcam do uważnej lektury i mam nadzieję, że przyniesie ona wiele dobra w rodzinie i dla rodziny”¹.

Ks. Adam Skreczko
Uniwersytet w Białymstoku

¹ J. Stala, E. Osewska (red.), *W poszukiwaniu katechezy rodziców. Studium teoretyczno-empiryczne. Problemy i wyzwania*, Tarnów 2007, s. 9-10.